

December 2, 1976

Interchurch Peace Council (IKV), 'IKV Standpoint 1977: A First Attempt at an Outline'

Citation:

"Interchurch Peace Council (IKV), 'IKV Standpoint 1977: A First Attempt at an Outline'", December 2, 1976, Wilson Center Digital Archive, International Institute for Social History, Amsterdam, Archief Interkerkelijk Vredesberaad, Notulen en Vergaderstukken 1976, Box 12. <https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/122403>

Summary:

This "first attempt at an outline" is the start of a process to compose a new, general vision for the IKV, first one after the Sta of 1972. Important themes other than the nuclear arms race include development cooperation and human rights.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Dutch

Contents:

Original Scan
Translation - English

IKV-standpuntbepaling 1977Een eerste poging tot een outline

IKV/1976/87

Onderstaande inventarisatie van punten t.b.v. een nieuwe standpuntbepaling is het resultaat van een gesprek met Daan Schut, een onderhoud tussen Daan Schut en Ben Oostenbrink, de beraadslagingen in Onderdendam (aug. '75), de standpuntbepaling '72 en nog wat eigen gedachten. Ik realiseer mij dat het nog niet veel meer dan een inventarisatie is geworden; een duidelijke lijn in deze diffuse materie is nog afwezig. Die zal het Vredesberaad moeten trachten aan te brengen.

De Standpuntbepaling '77 zou uit drie gedeelten kunnen bestaan:

I Bijstelling van de standpuntbepaling '72.

II Europeanisering, (pro's en contra's), op de terreinen veiligheid, ontwikkeling en mensenrechten. Onder het criterium: welke bijdrage levert en kan de EG leveren aan de verwezenlijking van een rechtvaardiger en humanere wereld.

III De plaats, rol en mogelijkheden van de kerken.

ad I. In dit hoofdstuk wordt -in het kort- opgehaald wat in 1972 gesteld is, welke opvattingen we nog onderschrijven, waar de accenten nu liggen en welke kritiek we achteraf hebben. Kwesties als het afschrikkingsevenwicht, SALT, en MBFR, ECVS, de defensieve afschrikking en de territoriale verdediging, NATO en WP komen hier nog eens aan de orde. Eveneens is het goed om het bijbels/theologische begrippenapparaat (van 1972) nader en beter uit te werken: vrede / hoop / macht / vijand / gerechtigheid / bestemming / enz.

Ik noem een paar kritiekpunten op de Standpuntbepaling '72:

- In de standpuntbepaling wordt nogal gemakkelijk uitgegaan van het ene Europa (oost en west). Onvoldoende komt tot uiting dat oost en west op een aantal punten diametraal tegenover elkaar staan. Zo komen de ideologische verschillen niet uit de verf. Te vlot wordt gesproken over een "hechte Europese vredesstructuur", alsof de ideologische tegenstellingen daar weinig aan toe of af zouden doen.
- Wat betekent een licht bewapend Europa voor Rusland? Hoort Rusland nu wel of niet bij Europa? Het lijkt alsof West-Europa als entiteit wordt geplaatst tegenover de losse verzameling van oosteuropese staten.
- Een westeuropese defensiebeleid wordt (in 1972) voorgestaan door het IKV, maar zonder WEK. Wat betekent dat voor de machtspositie t.o.v. Oost-Europa? Wat blijft er over van een licht bewapend Europa?
- Voortgaande westeuropese integratie wordt -zonder veel bedenkingen- als positief beschouwd. Hoofdargument: internationale

vraagstukken kunnen zo beter worden aangepakt. Denken we daar nog zo over?

- De verwachtingen van SALT, MBFR, UNCTAD, enz. waren tamelijk optimistisch in 1972.
- De theologische fundering is enerzijds nogal utopisch/idealistisch, anderzijds ook compromisachtig: woorden als 'voorzichtig' en 'mogelijk' vallen herhaaldelijk.

ad II. Europeanisering; de rode draad door dit hoofdstuk is: welke issues moeten worden **gecommunautariseerd**, welke niet?

1. Algemeen.

In mei/juni⁷² worden verkiezingen gehouden voor het Europese parlement. Een parlement overigens met weinig of geen bevoegdheden. Een beslissende vraag voor Europa's toekomst is: wordt de EG een gemeenschap van de burgers of wordt de 'peoples participation' verder aangetast? Hoe wordt de machts-hierarchie geregeld? Welke bevoegdheden moet het Europese parlement krijgen? moeten de nationale parlementen een grote mate van autonomie behouden? Biedt een districtenstelsel meer uitzicht op een echte betrokkenheid van de Europese burger? Groeit Europa van onderop of van bovenaf? Wordt de parlementaire democratie nog verder uitgehold? Hoe dan ook, het lijkt er vooralsnog op dat het Europese parlement weinig responsief zal zijn. (Dat geldt overigens ook al voor de diverse regeringen; er is weinig echte ontvankelijkheid voor maatschappelijke noden.) De Europese ambtenaren zijn grosso modo technocraten, die liever niet op hun vingers worden gekeken. Wat betekent dit voor de vraagstukken van veiligheid, ontwikkeling en mensenrechten?

2. Veiligheid.

De vraag of Europeanisering van de veiligheid plaatsvindt is niet zo duidelijk te beantwoorden. Er is in veel opzichten meer sprake van intergouvernementele ontwikkelingen dan van integratieve. Voorts lijkt het nodig een onderscheid te maken tussen de "kleine" landen (waaronder Nederland) en de "middelgrote" (met name Frankrijk, BRD, Engeland, Italië). Derhalve is het beeld op zijn minst verbrokken. Niettemin lijkt het mogelijk te spreken over het 'tegengaan van Europeanisering' of het 'geclausuleerd Europeaniseren'.

Er zijn een aantal aspecten te onderkennen aan een ontwikkeling in de richting van Europeanisering.

i. Technologie. Er is een druk naar standaardisatie en taakverdeling, onder meer ten gevolge van de huidige afhankelijkheid van de VS. In feite worden de West-Europese legers bevoorrad met Amerikaans materiaal. Moeten we dat overigens betreuren? Er is m.b.t. de Research and Development een permanente achterstand voor Europa ontstaan. Dat is positief te waarderen als je een Europeanisering wilt matigen.

ii. Defensie-concepties. De gedachte dat nucleaire afschrikking werkt, is in West-Europa nog overheersend. Met name de Duitsers willen in feite niet nadenken over de vraag of de Amerikaanse nucleaire garantie eigenlijk wel werkt.

Gesignaleerd kan worden dat we in West-Europa best "onder ónder het afschrikkingsniveau van de andere kant kunnen gaan zitten", maar het tegenargument is dan, dat we daar nú al onder zitten, zodat verdere reductie niet juist is. Fundamentele vragen zijn: Is verdediging überhaupt mogelijk? Hoe kan je je militair gesproken veilig voelen? Wat moeten we doen als de afschrikking faalt?

iii. Verstrengeling van de europese wapenindustrie. Men kan dit beschouwen als een ongunstige ontwikkeling, of als "gerommel in de marge".

Er doet zich dan ook de principiële vraag voor hoe groot de omvang van dit complex nu eigenlijk is. (Zie voor recent materiaal een studie van Albrecht in Instant Research on Peace, Finland, 1976/1 en 2).

iv. Welke conflicten verwacht je? Blijven we spreken over twee concurrerende systemen? En bezien we dat dan vanuit de 'creatieve hoek', of uit het oogpunt van het Nul-som-spel ("leidt vroeg of laat tot oorlog"), dat veelal nog in het machtsevenwicht wordt gezien.

De europeaniseringsvraagstelling is ook te bezien vanuit de hoek van de schaalvergroting. Zie de onderdelen ii en iii bovengenoemd. Hieraan kan toegevoegd worden de wapenhandel. West-Tenslotte is er de gezichtshoek van de verzelfstandiging: West-Europa wil alleen de zaken gaan opknappen. Bijv. t.a.v. de energieproblemen. In dit perspectief ligt duidelijk de dreiging van een WEK. Een verzelfstandiging brengt met zich mee dat andere ontwikkelingen op de achtergrond worden gedrongen, bijvoorbeeld het werken aan een veilig Europa van 30 landen, zoals voorgestaan in de Standpuntbepaling '72. Een schaalvergroting zal in vele opzichten ook het effect hebben van het produceren van grootste gemene delers (vgl. wat er overblijft van het beleid van Pronk in europees kader).

3. Ontwikkelingssamenwerking.

Ontwikkeling wordt -vooral in de kerken en zeker ook in Nederland- geconcentreerd op noties als self reliance en peoples participation. Een consequentie daarvan voor een ontwikkelingspolitiek is een doelgroepenbeleid: het eigen bewustwordings- en ontwikkelingsproces van de armste en meest achtergestelde groepen dient te worden ondersteund.

Zo'n beleid is moeilijk realiseerbaar voor een overheid, omdat deze bijv. rekening heeft te houden met de machthebbers in een ontwikkelingsland en met de wensen van de eigen (particuliere) ondernemingen, die graag indirect profiteren van ontwikkelingsgelden.

In Nederland heeft minister Pronk gezocht naar oplossingen voor deze problemen en daartoe in zijn beleid accenten gelegd op:

- hulp via particuliere organisaties; (zij bereiken de doelgroepen)
- het zg. 3e-criterium (= het hebben van een sociaal-politieke structuur, die herverdeling en gelijkberechtiging nastreeft), waaraan een ontwikkelingsland moet voldoen om voor hulp in aanmerking te komen.

-4-

De grote landen in de Gemeenschap voeren geen beleid gericht op self-reliance. Integendeel vaak. Bovendien wordt een van de grote boosdoeners van de 'kloof', namelijk het functioneren van het vrije-markt-mechanisme met hand en tand verdedigd, de BRD voorop.

Binnen de EG is de BRD de grote voortrekker wat betreft communautarisering van de hulpinspanning. Nederland wil wel meedoen, maar gefaseerd en na gebleken gelijkschakeling van doelstellingen. De structurele ontwikkelingssamenwerking is in belangrijke mate al Gemeenschapsbeleid, i.h.b. de handelspolitiek. Ontwikkelings-samenwerking en exportbevordering worden door de Gemeenschap in elkaars verlengde gezien. Ontwikkelingssamenwerking is buitenlandse politiek.

Galtung proclameert -tegen de bestaande tendens in- ontkoppeling in plaats van samenklontering van de eerste en de derde wereld. De vigerende economische kringlopen en andere dominantiepatronen moeten z.i. doorbroken worden.

4. Mensenrechten.

Ook de opstelling tegenover schendingen van mensenrechten is zich aan het vereuropeïseren. In de VN stemde Nederland onlangs tegen een veroordelingsresolutie, betrekking hebbend op de EG-landen, die wapens aan Zuid-Afrika leveren. In 1973 kreeg minister v.d. Stoep de wind van voren vanwege zijn positieve opstelling jegens Israël. Sindsdien lijken we beter in de pas te lopen met de partners.

Mensenrechten dienen niet alleen personalistisch te worden geïnterpreteerd. Ook het recht van groepen en volkeren valt eronder, bijv. het recht van een regio om -op morele gronden- te weigeren aan een Gemeenschapsbesluit mee te werken.

De problematiek van de "Selectieve Verontwaardiging" past binnen deze paragraaf.

Ad III. De Kerken. Het IKV heeft uitgesproken dat zijn standpunten vooral ook gericht moeten zijn op de kerken. Dit laatste hoofdstuk zou daarom de positie en mogelijke rol van de kerken en kerkleden kunnen schetsen, ten aanzien van de eerder beschreven problematiek. Bijbelse/theologische noties kunnen hier nog eens expliciet worden uitgediept.

De opstelling van de kerken in de EG kan worden besproken. Eveneens de verhouding tot de kerken in Oost-Europa en in de derde wereld. In hoeverre lijken die relaties op elkaar?

Hulp kan worden ingeroepen van ERE en van het Oecumenisch Centrum voor Kerk en Samenleving te Brussel.

Oecumenische activiteiten inzake militarisme (PCM), ontwikkelingsproblemen (EDF en EDCS) en mensenrechten kunnen eveneens worden bediscussieerd. Bovendien zou moeten worden ingegaan op de mogelijkheden op plaatselijk vlak.

2 december 1976
Mient Jan Faber.

IKV Standpoint 1977

A first attempt at an outline

IKV/1976/87

The following inventory of items for a new standpoint is the result of a conversation with Daan Schut; a conversation between Daan Schut and Ben Oostenbrink; the consultations in Onderdendam (Aug. '75); the 1972 positioning; and some thoughts of my own. I realize that it has become little more than an inventory: any clear line in this diffuse material is still absent. The Peace Council will have to try to create one.

Our 1977 standpoint could be made up of three parts: □Adjustment of the '72 standpoint.

□Europeanization (pros and cons) in the fields of security, development and human rights. Under the criterion: what does and can the European Community contribute to a more just and more humane world.

□The place, role and possibilities of the churches.

ad I. In this chapter the 1972 standpoint will --briefly-- be resumed: which viewpoints do we still endorse, where the emphasis lies now, and what criticism we have in hindsight. Issues as the balance of deterrence, SALT and MBFR, CSCE, defensive deterrence and territorial defense, NATO and WP will come up again in this regard. It is also good to work out the biblical/theological concepts (of 1972): peace / hope / power / enemy / justice / destination / et cetera.

I mention some critiques of the 1972 standpoint:

□In the standpoint there is fairly casual assumption of the single Europe (East and West). It becomes insufficiently clear that on a number of issues East and West are diametrically opposed to each other. Ideological differences do not emerge clearly enough this way. Too easily a "solid European peace structure" is identified, as if the ideological differences would not have an impact.

□What does a lightly-armed Europe mean for Russia? Does Russia belong to Europe or not? It seems as if Western Europe as an entity is put against the loose collection of Eastern European states.

□The IKV favors a West European defense policy (in 1972), but without a West European nuclear force. What does this mean for the position of power vis-à-vis Eastern Europe? What remains of a lightly-armed Europe?

□On-going West European integration is considered positive - without much reflection. Main argument: international issues will be better addressed that way. Do we still think about it that way?

□The expectations of SALT, MBFR, UNCTAD etc. were rather optimistic in 1972.

□The theological base is on the one hand rather utopian/idealistic, on the other hand also compromise-like: words like "carefully" and "possibly" appear repeatedly.

ad II. Europeanization; the main thread in this chapter is: what issues should be made into a community issue and what issues should not?

□In general

In May/June '78 there will be elections for the European Parliament. A parliament, by the way, with few or no competences. A deciding question for Europe's future is: will the European Community be a community of citizens or will the "people's participation" be further eroded? In what way will the power hierarchy be organized? What competences should the European Parliament be given? Should the national parliaments maintain a high degree of autonomy? Would a district voting system offer a better perspective on real involvement of the European citizen? Does Europe

grow bottom up or top down? Will the parliamentary democracy be eroded even further?

In any case, it seems that for the time being the European Parliament will not be very responsive. (Which already goes for a lot of national governments too; there is little receptivity for societal needs.) The European civil servants for the greater part are technocrats, who would rather to be monitored. What does this mean for the issues of security, development and human rights?

□Security

The question whether there is a Europeanization of security is not very easy to answer. In a lot of respects we could speak of intergovernmental rather than of integrative developments. Furthermore it seems necessary to separate "small" countries (as the Netherlands) from "medium-sized" countries (particularly France, West Germany, Great Britain, Italy).

Consequently, the image is at least fragmented. Nevertheless it seems possible to talk about "resisting Europeanization" or the "conditioned Europeanization."

There are some aspects to discern in a development in the direction of Europeanization: □Technology

There are pressures for standardization and division of labor, partly as a consequence of the current dependence on the United States. In fact, West European armies are supplied with American material. Do we have to regret this? Regarding Research and Development Europe has fallen behind permanently. But that is quite positive if you want to moderate Europeanization. □Defense conceptions

The idea that nuclear deterrence works, is still predominant in Western Europe. Especially the Germans do in fact not want to think about the question of whether the American nuclear guarantee actually works. One could note that we in Western Europe could easily lower our "level of deterrence" below the level of the other side, but counter-argument is that we are already below that level, so that further reduction is not right.

Fundamental questions are: Is it possible to defend oneself anyway? How could one feel safe, militarily speaking? What should we do when deterrence fails? □Entanglement of the European weapon industry

One could identify this as a negative development, or as "fiddling in the margins." There also is the principal question of what is really the size of this complex. (For recent material a study by Albrecht in *Instant Research on Peace*, Finland, 1976/1 and 2). □What conflicts do you expect?

Do we keep talking about two competing systems? And do we observe it from the 'creative angle' or from the perspective of the zero-sum-game ("leads sooner or later to war"), which is still commonly seen in the balance of power.

The question of Europeanization could also be observed from the angle of scaling. See parts ii and iii above. We could add the arms trade. In conclusion there is the angle of independence: Western Europe wants to address things alone, for example regarding the energy problems. In this perspective we can see the threat of the West European nuclear force. Independence brings with it that other developments will be pushed into the background, for example the project of a safe Europe made up of 30 countries, as is argued for in the Standpoint '72. An expansion of scale in many respects will also have the effect of producing lowest common denominators (cf. what remains of Pronk's [\[1\]](#) policy within a European framework).

□Development cooperation

Development is focused – especially in the churches and surely in the Netherlands as well – on notions as self-reliance and people’s participation. A consequence of this for a development policy is a target group policy: the process of conscience-raising and development of the poorest people and most underdeveloped groups need to be supported.

For a government, it is difficult to realize such a policy, because it has to take into account for example the local rulers and the needs of the local (private) enterprises, who want to benefit indirectly from development monies.

In the Netherlands, Minister Pronk has looked for solutions to these problems and to that effect emphasized in his policy:

□aid via private organizations (they will reach the target groups)

□the so-called third criterion (= having a social-political structure striving for redistribution and equal rights), with which a developing country must comply in order to qualify for aid.

The large countries in the Community do not have a policy directed at self-reliance. Quite the contrary, often. Moreover one of the big malefactors of the “gap,” namely the functioning of the free-market-mechanism, is defended tooth and nail, the FRG first in line.

Within the EC, the FRG is the great pioneer in promoting communization of the development efforts. The Netherlands is willing to participate, but in phases and after demonstrated alignment of goals. Structural development cooperation is already in important ways Community policy, especially trade policy. Development cooperation and stimulation of export are conceived by the Community as extensions of each other. Development cooperation is foreign policy.

Galtung[2] proclaims – opposing the general trend – a disconnection instead of a coupling of the first and the third world. According to him, the current economic cycles and other patterns of dominance need to be disrupted.

□Human rights

There is also a Europeanisation of the stance towards violations of human rights. In the United Nations, the Netherlands recently voted against a resolution of disapproval, directed at the EC countries that provide weapons to South Africa. In 1973, Minister Van der Stoep[3] was admonished for his positive stance regarding Israel. Since then we seem to walk better in line with the partners.

Human rights should not just to be interpreted personally. The right of groups and peoples are included too, for example the right of a region to refuse – on moral grounds – to participate in a Communal decision.

The problem of “Selective Indignation”[4] fits in this paragraph too.

Ad III. The Churches. The IKV has announced that its points of view must be directed especially also to the churches. This final chapter therefore could describe the position and possible role of the churches and church members, with respect to the earlier identified problems. Biblical/theological notions could be explicitly explored here once again.

The stance of the churches in the EC could be discussed. Likewise the relation with the churches in Eastern European and in the Third World. To what extent do these relations resemble each other?

We could ask some help from ERE[5] and from the Ecumenical Centre for Church and Society in Brussels.

Ecumenical activities regarding militarism (PCM), development problems (EDF and EDCS[6]) and human rights could also be discussed. Moreover there should be a full consideration of the possibilities at a local level.

2 December 1976

Mient Jan Faber.

[1] Jan Pronk, Dutch Minister of Development Cooperation from 1973 to 1977. His policy is summarized in the next section.

[2] Johan Galtung is a Norwegian sociologist and founder of the discipline of Peace and Conflict Studies.

[3] Max van der Stoep was the Dutch Minister of Foreign Affairs from 1973 to 1977.

[4] With this, Faber refers to the selectivity of some people in being outraged about 'world problems'.

[5] Ecumenical Research Exchange.

[6] European Development Fund (of the EEC) and Ecumenical Development Cooperative Society (of the World Council of Churches).